

Tillämpningsbestämmelser för militär luftfart

Kapitel 12. Bestämmelser om fysiologiska förutsättningar och medicinska krav

Förord

Dessa tillämpningsbestämmelser innehåller bestämmelser, godtagbara sätt att uppfylla bestämmelser och vägledande material. Tillämpningsbestämmelserna är avsedda som ett stöd för hur alla aktörer i det militära luftfartssystemet ska och kan göra för att uppfylla de bestämmelser som återfinns i FFS 2019:10.

Uppdelningen av bestämmelser, godtagbara sätt att uppfylla bestämmelser och vägledande material identifieras på följande sätt:

Bestämmelser:

§ Bestämmelserna är en direkt avskrift av gällande FFS (Försvarens föreskrifter) krav i denna stil.

Godtagbara sätt att uppfylla bestämmelser

Ett *godtagbart sätt att uppfylla en bestämmelse* beskriver ett sätt, men inte det enda sättet, genom vilket en bestämmelse kan uppfyllas. Det rekommenderas att det godtagbara sättet att uppfylla bestämmelser används. Om alternativa godtagbara sätt att uppfylla bestämmelser föreslås vilar bevisbördan på den sökande. Sådana alternativ ska godkännas av chefen för FLYGI innan de tillämpas.

Alla bestämmelser följs inte av ett godtagbart sätt att uppfylla bestämmelser.

Ett godtagbart sätt att uppfylla en bestämmelse skrivs i ruta med denna stil.

Vägledande material

Vägledande material är utvecklat för att ge ytterligare förklaring för att underlätta tillämpningen av bestämmelsen och/eller förklara det godtagbara sättet att uppfylla bestämmelsen.

Alla bestämmelser eller godtagbara sätt att uppfylla bestämmelser följs inte av ett vägledande material.

Vägledande material återges i ruta med denna stil.

12 kap. Bestämmelser om fysiologiska förutsättningar och medicinska krav

1 § Den som ska utföra uppgifter som flygförare, besättning eller flygstridsledare i det militära luftfartssystemet ska ha ett giltigt militärt medicinskt intyg.

Ett sådant intyg ska bestyrka medicinsk lämplighet för i intyget angivna uppgifter.

Saknas ett giltigt militärt medicinskt intyg får uppgifterna inte utföras.

2 § Ett militärt medicinskt intyg får endast utfärdas, förlängas eller förnyas efter att en nödvändig medicinsk undersökning genomförts.

En sådan medicinsk undersökning ska visa att den undersökte uppfyller Försvarmaktens fysiologiska och medicinska krav.

Intyget ska vara tidsbegränsat och får förenas med villkor.

3 § Ett militärt medicinskt intyg får endast utfärdas av en militär flygläkare.

12.3.1 ANSVAR, BEGREPP OCH FÖRUTSÄTTNINGAR

12.3.1.1 Begrepp som ska tillämpas för den flygmedicinska tjänsten

12.3.1.1.1 Flygsäkerhetsrelaterad personal

Avser personer, som kan äventyra flygsäkerheten om de i sina roller i det militära luftfartssystemet utför uppgifter på ett felaktigt sätt. Begreppet innefattar, men är inte begränsat till, följande:

- Besättning i luftfartyg
- T(taktisk)RPAS-pilot
- Flygteknisk personal
- Flygstridsledare
- Militär flygläkare
- FM FÖLäk
- Insatsledare inom flygplatsräddningstjänsten.

12.3.1.1.2 Militär (auktoriserad) flygläkare

Ersätter tidigare använt begrepp Military Aeromedical Examiner, MAME

12.3.1.1.3 Militär flygmedicinsk antagningsenhet.

Ersätter tidigare använt begrepp Military Aeromedical Center, MAMC

12.3.1.2 För vad o vilka gäller bestämmelserna

Medicinska undersökningar och krav för flygsäkerhetsrelaterad personal, för passagerare i strids- eller jetskolflygplan inklusive veteranflygplan av jet-typ, hoppmästare, vingdräktsflygare samt personer som genomför fallskärmsfällning med syrgasutrustning eller NVG.

Hälsotillstånd i samband med tjänstgöring för flygsäkerhetsrelaterad personal.

12.3.1.3 Övrigt

För verksamhetsutövare som bedriver flyg- och flygutprovningsverksamhet med militära flygplan ska det framgå av styrande dokument vem som ansvar för att föreskrivna medicinska undersökningar genomförs.

En verksamhetsutövare ska ha procedurer för att kunna kontrollera att personal har genomgått föreskrivna medicinska undersökningar.

Vid utebliven eller icke godkänd medicinsk undersökning ska vederbörande, enligt procedurer framtagna av verksamhetsutövaren, tas ur flygtjänst i avvaktan på att godkänd medicinsk undersökning genomförts.

12.3.2 UNDERSÖKNINGARNA

12.3.2.1 Antagning

12.3.2.1.1 Grund

Person, som avser att inneha någon av nedanstående flygsäkerhetsrelaterade funktioner, ska genomgå medicinsk antagningsundersökning (samt därefter periodiska medicinska undersökningar enligt 12.3.2.2), och då uppfylla medicinska krav enligt 12.3.3 för:

- 1 besättning i samtliga luftfartyg inklusive veteranflygplan av jet-typ samt ytbärgare,
- 2 flygstridsledare samt T (taktisk) RPAS-pilot,
- 3 hoppmästare, vingdräktsflygare samt person som genomför fallskärmsfällning med syrgasutrustning eller NVG.

Militär flygmedicinsk antagningsundersökning för person enligt 1-2, ska genomföras vid militär flygmedicinsk antagningsenhet och utföras av militär flygläkare. För person enligt 3 kan militär flygmedicinsk antagningsundersökning även genomföras hos militär flygläkare.

12.3.2.1.2 Tillägg

12.3.2.1.2.1 Insatsledare inom flygplatsräddningstjänsten.

För behörighet som insatsledare inom flygplatsräddningstjänsten ska antagningsundersökning hos anvisad militär flygläkare eller civil flygläkare genomföras

12.3.2.1.2.2 Flygvärdinnor inom transportflyget.

För behörighet som FM flygvärdinna eller inhyrd sådan ska medicinsk undersökning som utförs av civilt godkänd flygläkare (AME klass 1) eller militär flygläkare genomföras

12.3.2.1.2.3 Passagerare i strids- eller jetskolflygplan

För behörighet som passagerare i strids- eller jetskolflygplan inklusive veteranflygplan av sådan typ ska följande genomföras:

- passagerare beordrad av verksamhetsutövare att medfölja strids- eller jetskolflygplan inklusive veteranflygplan av jet-typ ska, tidigast under året före flygningen, ha genomgått en periodisk medicinsk undersökning. Kraven på kropps mått och vikt för respektive flygplan/helikoptertyp ska uppfyllas. Undersökningen ska ha utförts av militär flygläkare och medicinskt godkännande för aktuell flygning ges av denne.
- för flygning med belastning över 7G ska centrifugträning utföras och innan denna genomföres ges medicinskt flyggodkännande av militär flygläkare.

Not 1. Vid passagerarflygning med jetskolflygplan inklusive veteranflygplan av jet-typ kan en verksamhetsutövare bevilja undantag från 12.3.2.1.

Not 2. Det skall av verksamhetsutövarens styrande dokument framgå var olika besättningskategorier och personal inom specifika ansvarsområden (roller) ska utföra sina medicinska antagningsundersökningar.

12.3.2.1.3 Undersökningstyper

12.3.2.1.3.1 Tandläkarundersökning

Besättning i luftfartyg ska genomgå antagningstandläkarundersökning och uppfylla krav och föreskrifter i 12.3.3.

12.3.2.1.3.2 Undersökning inför flygning med hög G-belastning.

För medicinskt godkännande, för flygning med belastningar över 7G, ska pilot och i förekommande fall medföljande personal/passagerare genomgå särskild medicinsk bedömning och därutöver ska centrifugträning till 9G genomföras vid anvisad flygmedicinsk utbildningsenhet.

Därvid ska krav på godkänd fysisk prestationsförmåga och muskelstyrka samt god andnings- och cirkulatorisk funktion uppfyllas. En ekokardiografiundersökning/motsvarande med resultat talande för god hjärtfunktion ska vara genomförd (behöver ej upprepas om inte nya medicinska omständigheter tillkommit). Godkännande utfärdas av militär flygläkare.

12.3.2.1.3.3 Undersökning inför deltagande i undervattensträning.

För medicinskt godkännande inför deltagande i undervattensträning som exempelvis HUET (Helicopter Underwater Escape Training) ska samtliga deltagare genomgå dykmedicinsk undersökning. Godkännande utfärdas av militär dykläkare godkänd att utföra Sub 1-undersökningar och behovet och periodiciteten fastställs av verksamhetsutövaren och framgå av vederbörandes styrande dokument.

12.3.2.1.3.4 Demonstration av hypoxitålighet

Piloter och besättning i strids- eller jetskolflygplan inklusive veteranflygplan av sådan typ samt i militärt transportflygplan inklusive statsflyget som regelbundet bedriver verksamhet över 9850 ft/3000m STD ska genomföra demonstration av hypoxitålighet i antingen undertryckskammare eller genom andning i ett normobart hypoxiskt system. Behovet, godkänd nivå och periodiciteten fastställs av verksamhetsutövaren. Godkännande utfärdas av militär flygläkare.

Not 1. Medicinskt ansvarig läkare anger eventuella restriktioner efter hypoxitålighetsdemonstrationen.

Not 2. En verksamhetsutövare har möjlighet att anpassa kraven på och omfattningen av hypoxitålighetsdemonstrationen för olika roller i besättning mot bakgrund av operativa krav.

12.3.2.1.4 Utlåtande efter undersökning

12.3.2.1.4.1 Undersökning utförd av militär flygläkare

Efter att undersökningen har avslutats ska militär flygläkare göra undersökningen tillgänglig för FM FÖLäk.

Not. Detta sker i FM genom att införa utlåtandet efter undersökningen i FM datoriserade journalsystem.

Bedömning av, och i tillämpliga fall specialistutlåtande från utvidgade hälsokontroller, medicinska utredningar ska beslutas av militär flygläkare. En verksamhetsutövare skall i styrande dokument ange vilken militär flygläkare och var denna bedömning sker. Vid behov remitteras ärendet till FM FÖLäk för beslut.

Godkända fysiska krav är ej nödvändiga för att utfärda ett militärt medicinskt intyg. Efter att en undersökning har avslutats och sökanden har bedömts vara medicinskt lämplig, ifylls för berörd roll ett militärt medicinskt intyg. När en prövning har genomförts och en avvikelse beviljats, ska denna, tillsammans med eventuella villkor, anges på detta intyg. En verksamhetsutövare skall i styrande dokumenter ange hur kravunderskridande i tester av fysisk prestationsförmåga skall bedömas och hanteras.

12.3.2.1.4.2 Undersökning/ behandling utförd av annan legitimerad personal än militär flygläkare

Efter undersökning/ behandling av flygsäkerhetsrelaterad personal som utförs av legitimerad personal, ska journalföring och remissvar ske i enlighet med gällande lagstiftning/ bestämmelser.

12.3.2.1.5 Sammanställning

Sammanställning av läkarundersökningarnas innehåll och omfattning för flygsäkerhetsrelaterad personal samt för passagerare i strids- eller jetskolflygplan inklusive veteranflygplan av jet-typ ska framgå av verksamhetsutövarens styrande dokument.

12.3.2.2 Periodisk

12.3.2.2.1 Grund

Personer enligt 12.3.2.1.1 som behöver förnyad behörighet ska genomgå periodisk medicinsk undersökning hos militär flygläkare tidigast 2 månader före men senast under födelsemånaden med intervall fastställda av verksamhetsutövaren. Intervallen ska framgå av verksamhetsutövarens styrande dokument.

Inför periodisk medicinsk undersökning ska i förekommande fall tandläkarundersökning (se 12.3.2.2.3.2) vara genomförd. Även fysiska tester bör vara genomförda, men godkända tester av fysisk prestationsförmåga är ej ett krav för att genomföra den periodiska medicinska undersökningen, (se även 12.3.2.1.4.1).

Not 1. Kraven på fysisk prestationsförmåga skall framgå av verksamhetsutövarens styrande dokument.

Förnyad periodisk medicinsk undersökning ska utföras av en militär flygläkare efter allvarlig sjukdom eller kroppsskada samt efter haveri.

Passagerare i strids- eller jetskolflygplan inklusive veteranflygplan av jet-typ ska ha genomfört läkarundersökning av militär flygläkare under året före sin flygning.

12.3.2.2.2 Tillägg

12.3.2.2.2.1 Insatsledare inom flygplatsräddningstjänsten.

För fortsatt behörighet som insatsledare inom flygplatsräddningstjänsten ska periodisk läkarundersökning genomföras årligen

12.3.2.2.2.2 Flygvärdinnor inom transportflyget.

För fortsatt behörighet som FM flygvärdinna eller inhyrd sådan ska periodisk medicinsk läkarundersökning genomföras vart 5:e år.

Not. För civila flygvärdinnor inhyrda från civila företag gäller att de ska uppfylla Transportstyrelsens medicinska krav. Utöver de civila kraven föreligger för inhyrd personal ej RML-krav på periodiska tandläkarundersökningar eller hypoxitålighetsdemonstration.

12.3.2.2.3 Undersökningstyper

12.3.2.2.3.1 Utvidgad hälsokontroll

Viss personal ska genomgå utvidgad hälsokontroll hos militär flygläkare vid vederbörandes eller anvisat förband tidigast 2 månader före men senast under födelsemånaden. Den utvidgade hälsokontrollen bör utföras före den periodiska medicinska undersökningen.

- För besättning i luftfartyg och i strids- eller jetskolflygplan inklusive veteranflygplan av jet-typ samt ytbärgare, ska utvidgad hälsokontroll av cirkulationen genomföras vart 5 år from 40 t.o.m. 50 års ålder, därefter vart 3 år. Tyngdpunkten vid denna undersökning ska ligga på att kvantifiera risken för kardiovaskulär sjuklighet.
- Utvidgad hälsokontroll av ögon genomförs ej med fasta intervall utan endast då militär flygläkare i samband med periodisk undersökning anser det nödvändigt. För de piloter, TRPAS-piloter och flygstridsledare som redan har korrektionsglas förskrivna av militär flygläkare gäller dock att undersökning genomförs vid 40, 45, 50 års ålder. Därefter vart tredje år.

Not 1. En verksamhetsutövare har möjlighet att anpassa kraven på medicinska undersökningar till olika roller i besättning mot bakgrund av operativa krav. De anpassade kraven skall framgå av verksamhetsutövarens styrande dokument.

12.3.2.2.3.2 Tandläkarundersökning

Besättning i luftfartyg (inklusive veteranflygplan av jet-typ) samt ytbärgare ska genomgå periodisk tandläkarundersökning och uppfylla krav i 12.3.3.

Undersökningen ska utföras tidigast 2 mån före eller senast under födelsemånaden.

Undersökningsresultatet ska föreläggas militär flygläkare vid den periodiska medicinska undersökningen.

För besättning som ska delta i internationell tjänstgöring framgår ytterligare krav på tandläkarundersökning av skrivelse HKV 2011-02-07 22800.50739 ”Medicinska krav för internationell tjänstgöring inom FM. En uppdatering”.

För samtliga verksamhetsutövare gäller att antagnings- och periodisk tandläkarundersökning ska utföras av tandläkare upptagen på FM förteckning över tandläkare med dyk-/flygmedicinsk utbildning vid FömedC.

Not 1. En verksamhetsutövare har möjlighet att anpassa kraven på och omfattningen av tandläkarundersökning för olika roller i besättning (exempelvis utländska besättningsmedlemmar) mot bakgrund av operativa krav. Dessa krav skall framgå av verksamhetsutövarens styrande dokument.

Not 2. Vid passagerarflygning med strids- eller jetskolflygplan inklusive veteranflygplan av jet-typ kan en verksamhetsutövare bevilja undantag från 12.3.2.2.

12.3.2.2.3.3 Demonstration av hypoxitålighet

Piloter och besättning i strids- eller jetskolflygplan inklusive veteranflygplan av sådan typ samt i militärt transportflygplan inkl. statsflyget som regelbundet bedriver verksamhet över

9850ft/3000m STD ska genomföra demonstration av hypoxitålighet i antingen undertrycks-kammare eller genom andning i ett normobart hypoxiskt system. Godkännande utfärdas av militär flygläkare.

Behovet och periodiciteten fastställs av verksamhetsutövaren.

Not 1. Medicinskt ansvarig läkare anger eventuella restriktioner efter hypoxitålighetsdemonstrationen.

Not 2. En verksamhetsutövare har möjlighet att anpassa kraven på och omfattningen av hypoxitålighetsdemonstrationen för olika roller i besättning mot bakgrund av operativa krav.

12.3.2.2.4 Utlåtande efter periodisk undersökning

12.3.2.2.4.1 Undersökning utförd av militär flygläkare

Efter att undersökningen har avslutats ska militär flygläkare göra undersökningen tillgänglig för FM FÖLäk.

Not. Detta sker i FM genom att införa utlåtandet efter undersökningen i FM datoriserade journalsystem.

Bedömning av, och beslut baserat på, specialistutlåtande från utvidgade hälsokontroller och andra medicinska utredningar görs av militär flygläkare. En verksamhetsutövare skall i styrande dokument ange vilken militär flygläkare och var denna bedömning sker. Vid behov remitteras ärendet till FM FÖLäk för beslut.

Godkända fysiska krav är ej nödvändiga för att utfärda ett militärt medicinskt intyg. Efter att en undersökning har avslutats och sökanden har bedömts vara medicinskt lämplig, ifylls för berörd roll ett militärt medicinskt intyg. När en prövning har genomförts och en avvikelse beviljats, ska denna, tillsammans med eventuella villkor, anges på detta intyg. En verksamhetsutövare skall i styrande dokumenter ange hur kravunderskridande i tester av fysisk prestationsförmåga skall bedömas och hanteras.

12.3.2.2.4.2 Undersökning/ behandling utförd av annan legitimerad personal än militär flygläkare

Efter undersökning/ behandling av flygsäkerhetsrelaterad personal som utförs av legitimerad personal ska journalföring och remissvar ske i enlighet med gällande lagstiftning/ bestämmelser.

12.3.2.2.5 Sammanställning

Sammanställning av läkarundersökningarnas innehåll och omfattning för flygsäkerhetsrelaterad personal samt för passagerare i strids- eller jetskolflygplan inklusive veteranflygplan av jet-typ ska framgå av verksamhetsutövarens styrande dokument.

12.3.3 MEDICINSKA KRAV TILL GRUND FÖR UNDERSÖKNINGARNA

12.3.3.1 Allmänt

De medicinska kraven ska tillämpas i samband med antagningsundersökning, periodisk undersökning, utvidgade hälsokontroller, övriga hälsokontroller och läkarundersökningar samt vid den fortsatta övervakningen av den flygsäkerhetsrelaterade personalens fysiska och psykiska hälsa.

12.3.3.1.1 Dispensförfarande

Om den undersökte inte uppfyller de medicinska kraven för avsedd tjänstgöring föreligger ett hinder. I dessa fall kan, den undersökte remitteras till FM FÖLäk. som får medge dispens från RML medicinska krav, om det kan antas att flygsäkerheten inte sätts i fara. Vid prövningen ska hänsyn tas till den undersöktes befattning arbetsuppgifter, förmåga och erfarenhet samt i vilken omfattning behov finns av restriktioner. När en medicinsk dispens beviljats, ska denna, tillsammans med eventuella villkor, anges på utfärdat militärt medicinskt intyg samt i FM/respektive verksamhetsutövers datoriserade vårddokumentationssystem.

12.3.3.2 Gemensamma krav

Den undersökte ska ha konstitutionella förutsättningar för avsedd tjänst. men får inte ha sjukdom, tidigare sjukdom, skada, missbildning eller restillstånd efter medicinsk behandling som kan inverka ogynnsamt på förmågan att på ett säkert sätt fullgöra avsedd tjänst.

12.3.3.2.1 Psykiska krav

Hinder utgör:

- psykotiska tillstånd,
- personlighetsstörning av allvarlig art,
- psykisk abnormitet eller neuros av allvarlig grad,
- alkohol- eller drogmissbruk,
- tidigare sjukdomar av allvarlig grad inom gruppen psykiatriska sjukdomar om risk för återinsjuknande bedöms föreligga och som kan inverka ogynnsamt på förmågan att på ett säkert sätt fullgöra avsedd tjänst.

12.3.3.2.2 Fysiska krav

Person som avser att inneha behörighet som besättning, TRPAS-pilot, flygstridsledare eller insatsledare i flygplatsräddningstjänst ska ha en fysisk arbetsförmåga, muskelstyrka och smidighet som uppfyller de fordringar som tjänsten kan förväntas ställa.

12.3.3.2.3 Nervsystem

Hinder utgör:

- epilepsi eller signifikanta EEG-förändring av epileptogen natur,
- medvetanderubbning utan godtagbar medicinsk förklaring,
- svår migrän eller annan svår form av huvudvärk,
- annan sjukdom eller skada i det perifera eller centrala nervsystemet som kan inverka ogynnsamt på förmågan att på ett säkert sätt fullgöra avsedd tjänst.

12.3.3.2.4 Hjärta och kärlsystem

Hinder utgör abnormitet eller sjukdom i hjärta eller kärlsystem som kan inverka ogynnsamt på förmågan att på ett säkert sätt fullgöra avsedd tjänst. Blodtrycket får inte överstiga 160/95 mm Hg vid upprepade mätningar.

12.3.3.2.5 Luftvägar och lungor

Hinder utgör sjukdom skador eller förändringar i luftvägar, lungor, mediastinum, pleurae eller bröstkorgsvägg som kan medföra nedsättning av andningsfunktionen och som kan inverka ogynnsamt på förmågan att på ett säkert sätt fullgöra avsedd tjänst.

12.3.3.2.6 Matsmältningsorgan

Hinder utgör sjukdomar, skador eller restillstånd efter behandlingar i mag- och tarmkanal eller övriga bukorgan, som kan inverka ogynnsamt på förmågan att på ett säkert sätt fullgöra avsedd tjänst. Särskilt risk för plötslig inkapacitering utgör:

- passagehinder orsakade av konkrement, striktur eller kompression,
- attacker av tarmvred,
- bråck med hög risk för inklämning.

12.3.3.2.7 Ämnesomsättning, blod och lymfatiskt system

Hinder utgör:

- metaboliska, näringsmässiga och/eller endokrina rubbningar
- sjukdomar i blod, immun- och lymfatiskt system som kan inverka ogynnsamt på förmågan att på ett säkert sätt fullgöra avsedd tjänst.

12.3.3.2.8 Urin- och könsorgan

Hinder utgör:

- allvarliga sjukdomar eller skador i njurar, urinvägar eller könsorgan med adnexa,
- följder av sjukdom eller behandling som kan medföra plötslig smärta i njurar eller urinvägar,
- svåra menstruationsbesvär, under den tid dessa kan inverka ogynnsamt på förmågan att fullgöra avsedd tjänst.

12.3.3.2.9 Graviditet

Graviditet utgör generellt hinder för flyg- och fallskärmstjänst och tjänsten bör återupptas tidigast 1 mån efter förlossning. Efter i förtid avbruten graviditet kan tjänsten återupptas efter avslutad medicinsk uppföljning. Verksamhetsutövare har möjlighet att bevilja undantag från 1.3.2.8 för olika typer av flyg- och fallskärmstjänst. Exempel på detta är icke belastande flygningar/fällningar samt engångsflygningar/fällningar tidigt under graviditeten.

12.3.3.2.10 Rörelseapparat

Hinder utgör missbildningar, sjukdomar och skador i muskuloskeletala systemet eller bindväven som kan inverka ogynnsamt på förmågan att fullgöra avsedd tjänst.

12.3.3.2.11 Hud

Hinder utgör allvarliga sjukdomar och skador i huden eller restillstånd av dessa vilka kan inverka ogynnsamt på förmågan att fullgöra avsedd tjänst.

12.3.3.2.12 Ögon

Hinder utgör sjukdomar, defekter eller skador i ögon, dess adnexa eller rörelseapparat, som kan inverka störande på synfunktionen så att tjänstbarheten i avsedd befattning påverkas negativt.

Not. Beträffande synkrav, se 12.3.3.3.

12.3.3.2.13 Öron, näsa och hals

Hinder utgör:

- allvarlig deformitet eller sjukdom i munhåla, käkar eller övre luftvägar
- talfel,
- störning av balansfunktionen,
- kraftigt nedsatt luftpassage genom näskaviteten,
- permanent nedsättning av örontrumpeternas funktion,
- sjuklig process i öronen, som kan inverka ogynnsamt på förmågan att fullgöra avsedd tjänst.

Not. Beträffande hörselkrav, se 12.3.3.4.

12.3.3.2.14 Tänder

Hinder utgör:

- tandprotes som kan inverka ogynnsamt på förmågan att fullgöra avsedd tjänst,
- bettanomalier, retinerade tänder eller tandlagningar som kan förväntas ge besvär vid flygning t.ex. otillfredsställande tillpassning av syrgasmask, barodontalgi etc.

12.3.3.2.15 Infektioner och parasitsjukdomar

Hinder utgör varje pågående infektions- och parasitsjukdom eller efterföljande komplikationer som kan inverka negativt på tjänstbarheten i avsedd befattning.

12.3.3.2.16 Allergier

Hinder utgör allergi med reaktioner från organsystem som kan inverka ogynnsamt på förmågan att fullgöra avsedd tjänst. Säsongsbunden lindrig allergi av kort varaktighet kan accepteras vid flygtjänst t.ex. 2-3 veckors hösnuva med symtom från endast ögon och näsa.

12.3.3.3 Synkrav

12.3.3.3.1 Piloter

12.3.3.3.1.1 Allmänna krav

- godtagbar synskärpa (se 12.3.3.3.1.2),
- normala synfält,
- normalt färgseende,
- normalt kontrastseende,
- normal bländningstolerans,
- normalt mörkerseende,
- normal samsynsfunktion och stereoseende.

12.3.3.3.1.2 Antagningsundersökning

12.3.3.3.1.2.1 Synskärpekrav

12.3.3.3.1.2.1.1 Långt håll

Lägsta synskärpa för seende på långt håll vid antagning är 1,0 med varje öga utan korrektion. För sökande till transportflyg i FM ska Transportstyrelsens civila krav för motsvarande civila läkarundersökning (= klass 1 krav) uppfyllas.

12.3.3.3.1.2.1.2 Nära håll

Eventuell hyperopi får inte överskrida 3 D och anisotropi inte 2 D. Lägsta synskärpa för seende på nära håll:

- närseende motsvarande Jaeger 3 på ett avstånd av 30-50 cm och Jaeger 10 på ett avstånd av 100 cm.

12.3.3.3.1.2.2 Ögonoperation

Synförbättrande operation, dock ej intraokulär lins, kan accepteras i vissa fall. Vid undersökning ska dock synkrav enligt ovan 12.3.3.3.1.2. Kontroll ska utföras av flygögonläkare i form av specialistundersökning. Preoperativ refraktion måste vara känd och dokumenterad.

12.3.3.3.1.3 Periodisk undersökning

12.3.3.3.1.3.1 Synskärpekrav

12.3.3.3.1.3.1.1 Långt håll

Vid periodiska läkarundersökningar inom FM ska Transportstyrelsens civila krav för motsvarande civila läkarundersökning (= klass 1 krav) uppfyllas.

12.3.3.3.1.3.1.2 Nära håll

Lägsta synskärpa för seende på nära håll:

- närseende motsvarande Jaeger 3 på ett avstånd av 30-50 cm och Jaeger 10 på ett avstånd av 100 cm.

Vid periodisk undersökning kan resultat med korrektion godkännas. Vid ålderssynthet (presbyopi) kan personer godkännas för avsedd tjänst med erforderlig korrektion.

12.3.3.3.1.3.2 Ögonoperation

För personal som redan är i flygtjänst kan synförbättrande operation, dock ej intraokulär lins, accepteras. Vid periodisk undersökning ska dock synkrav enligt 12.3.3.3.1.3.1 uppfyllas vid

en uppföljande kontroll minst 1 mån efter operation. Uppföljande kontroll ska utföras av flygögonläkare i form av specialistundersökning. Intill dess föreligger hinder för flygtjänst. Preoperativ refraktion måste vara känd och dokumenterad.

12.3.3.3.1.4 Korrektionsmedel

Uppfylls ett synkrav endast med hjälp av korrektionsmedel krävs att:

- korrektionsglas, som ordinerats av läkare eller legitimerad optiker, ska bäras med hänsyn till i tjänsten förekommande uppgifter. Mjuka kontaktlinser för avståndsseende kan efter tillstånd av militär flygläkare accepteras
- reservglas, omedelbart tillgängliga, alltid medförs under flygning,
- erforderlig korrektion ej medför dubbelseende samt
- kravet på fjärr- respektive närsyn uppfylls med hjälp av ett par glasögon.

12.3.3.3.1.5 Övrigt

Störningar i ögonmuskelbalansen (heterofori), mätt på ett avstånd av 6 m med bruk av erforderlig korrektion får ej överstiga:

- 2 prismadioptrier vid hyperfori,
- 8 " vid esofori samt
- 8 " vid exofori.

Not 1. Verksamhetsutövare har att anpassa synkraven för olika roller till uppkomna operativa krav. Anpassade krav skall framgå av verksamhetsutövarens styrande dokument.

Not 2. Verksamhetsutövare kan bevilja undantag från 12.3.3.3.1.5. Exempel på detta är engångsuppdrag.

12.3.3.3.2 Flygstridsledare, TRPAS-pilot, hoppmästare, vingdräktsflygare, personer som genomför kalottflygning där navigation genomförs och annan besättning än piloter.

12.3.3.3.2.1 Allmänna krav

- godtagbar synskärpa (se 12.3.3.3.2.2.1),
- normala synfält,
- normalt färgseende,
- normalt kontrastseende,
- normal bländningstolerans,
- normalt mörkerseende,
- normal samsynsfunktion och stereoseende.

12.3.3.3.2.1.1 Personal med civila krav-motsvarigheter

Vid medicinska undersökningar ska Transportstyrelsens civila krav för flygtrafikledare uppfyllas av flygstridsledare och TRPAS-piloter. Transportstyrelsens civila krav ska uppfyllas av FM inhyrda civila flygvärdinnor.

12.3.3.3.2.2 Antagningsundersökning

12.3.3.3.2.2.1 Synskärpekrav

12.3.3.3.2.2.1.1 Långt håll

Lägsta synskärpa för seende på långt håll ska vid antagning vara minst 0,1 på sämsta ögat. Synskärpan med bägge ögonen ska vara 1,0. Korrektionsglas (motsv.) tillåts för att uppnå denna synskärpa men refraktionen, d.v.s. full korrektion till bästa synskärpa vid seende på långt håll, får då inte överstiga ± 3 D. Astigmatism eller anisotropi får inte överstiga 3 D. För ytbärgare tillkommer därutöver synskärpa 1,0 utan korrektion vid samseende samt att astigmatism eller anisotropi inte får överstiga 2 D.

12.3.3.3.2.2.1.2 Nära håll

Lägsta synskärpa för seende på nära håll är, med eller utan korrektion, Jaeger 3 på ett avstånd av 30-50 cm och Jaeger 10 på ett avstånd av 100 cm.

12.3.3.3.2.2.2 Ögonoperation

Synförbättrande ögonoperationer utgör, om synkrav uppfylls, ej hinder vid antagning. Preoperativ refraktion måste vara känd och dokumenterad.

12.3.3.3.2.3 Periodisk undersökning

12.3.3.3.2.3.1 Synskärpekrav

12.3.3.3.2.3.1.1 Långt håll

Vid periodiska läkarundersökningar inom FM ska Transportstyrelsens civila krav för motsvarande civila läkarundersökning uppfyllas. För ytbärgare tillkommer därutöver synskärpa 0,8 utan korrektion vid samseende och 0,5 på det sämsta ögat samt att astigmatism eller anisotropi inte får överstiga 2 D.

12.3.3.3.2.3.1.2 Nära håll

Lägsta synskärpa för seende på nära håll:

- närseende motsvarande Jaeger 3 på ett avstånd av 30-50 cm och Jaeger 10 på ett avstånd av 100 cm.

Vid periodisk undersökning kan resultat med korrektion godkännas. Vid ålderssynthet (presbyopi) kan personer godkännas för avsedd tjänst med erforderlig korrektion.

12.3.3.3.2.3.2 Ögonoperation

Vid periodisk läkarundersökning efter synförbättrande operation ska synkrav enligt 12.3.3.3.2.3.1 uppfyllas. Ögonspecialundersökning inklusive bländningstest krävs vid uppföljande kontroll.

12.3.3.3.2.4 Korrektionsmedel

Uppfylls ett synkrav endast med hjälp av korrektionsmedel krävs att:

- korrektionsglas, som ordinerats av läkare eller legitimerad optiker, ska bäras med hänsyn till i tjänsten förekommande uppgifter. Mjuka kontaktlinser för avståndsseende kan efter tillstånd av militär flygläkare accepteras

- reservglas, omedelbart tillgängliga, alltid medförs under flygning,
- erforderlig korrektion ej medför dubbelseende samt
- kravet på fjärr- respektive närsyn uppfylls med hjälp av ett par glasögon.

12.3.3.3.2.5 Övrigt

Störningar i ögonmuskelbalansen (heterofori), mätt på ett avstånd av 6 m med bruk av erforderlig korrektion får ej överstiga:

- 2 prismadioptrier vid hyperfori,
- 8 " vid esofori samt
- 8 " vid exofori.

Not 1. Verksamhetsutövare har att anpassa synkraven för olika roller till uppkomna operativa krav. Anpassade krav skall framgå av verksamhetsutövarens styrande dokument.

Not 2. Verksamhetsutövare kan bevilja undantag från 12.3.3.3.2.5. Exempel på detta är engångsuppdrag.

12.3.3.3.3 Insatsledare i flygplatsräddningstjänst

12.3.3.3.3.1 Allmänna krav

- godtagbar synskärpa (se 12.3.3.3.2),
- normala synfält,
- normalt kontrastseende,
- normal bländningstolerans samt
- normalt mörkerseende.

12.3.3.3.3.2 Synskärpekrav

Utan korrektion ska synskärpan vara minst 0,1 på vardera ögat och med korrektion minst 0,8 på bästa ögat och 0,1 på sämsta ögat. Den binokulära synskärpan ska vara minst 0,5. Korrektion får användas för att uppnå denna synskärpa. Det är tillåtet med korrektionsglas mellan -9 och +8 dioptrier.

Lägsta synskärpa för seende på nära håll med eller utan korrektion är närseende motsvarande Jaeger 3 på ett avstånd av 30-50 cm och Jaeger 10 på ett avstånd av 100 cm.

12.3.3.3.4 Passagerare i strids- eller jetskolflygplan inklusive veteranflygplan av jet-typ

12.3.3.3.4.1 Synskärpekrav

Utan korrektion ska synskärpan vara minst 0,1 på vardera ögat och med korrektion minst 0,8 på bästa ögat och 0,1 på sämsta ögat. Den binokulära synskärpan ska vara minst 0,5. Korrektion får användas för att uppnå denna synskärpa. Det är tillåtet med korrektionsglas mellan -9 och +8 dioptrier.

Korrektionsglas eller kontaktlinser som ordinerats av läkare eller legitimerad optiker bör med hänsyn till förekommande uppgifter bäras och reservglas, omedelbart tillgängliga, bör medföras under flygning.

Not 1. Verksamhetsutövare kan bevilja undantag från 12.3.3.3.4. Exempel på detta är engångsuppdrag samt transportflygning med jetskolflygplan inklusive veteranflygplan av jet-typ.

12.3.3.4 Hörselkrav

12.3.3.4.1 Piloter

12.3.3.4.1.1 Antagningsundersökning

Hinder för piloter vid antagningsundersökning utgör hörselnedsättning som medför att den undersökte vid hörselundersökning med tonaudiometri uppvisar tontrösklar som överskrider 20 dB HL vid frekvenserna 500, 1000, och 2000 Hz, och som överskrider 30 dB HL vid 3000 och 4000 Hz på ett eller båda öronen.

12.3.3.4.1.2 Periodisk undersökning

Hinder för piloter vid periodisk läkarundersökning utgör hörselnedsättning som medför att den undersökte vid hörselundersökning med tonaudiometri uppvisar tontrösklar som överskrider 30 dB HL vid frekvenserna 500, 1000, och 2000 Hz, och som överskrider 40 dB HL vid 3000 och 50 dB HL 4000 Hz på ett eller båda öronen.

12.3.3.4.2 Flygstridsledare, TRPAS-pilot, annan besättning än piloter samt insatsledare i flygplatsräddningstjänst

12.3.3.4.2.1 Antagningsundersökning

Hinder utgör hörselnedsättning som medför att den undersökte vid hörselundersökning med tonaudiometri uppvisar tontrösklar som överskrider 20 dB HL vid frekvenserna 500, 1000, och 2000 Hz, och som överskrider 35 dB HL vid 3000 på ett eller båda öronen.

12.3.3.4.2.2 Periodisk undersökning

Vid periodisk läkarundersökning gäller att kraven i FM Medicinska Bedömningsgrunder, gällande befattningar som ska kunna kommunicera via radio och där missuppfattningar kan leda till ökad risk för allvarliga tillbud och olyckor, ska uppfyllas.

Not 1. Verksamhetsutövare kan bevilja undantag från 12.3.3.4.2.2 för olika roller i besättning till operativa krav. Exempel på detta är engångsuppdrag.

Not 2. Flygvärdinnor med civila behörigheter ska uppfylla Transportstyrelsens hörselkrav.

12.3.3.5 Krav på kroppsmått och kroppsvikt

Besättningsmedlemmar i luftfartyg ska, i tillämpliga fall, uppfylla de mått- och viktgränser som anges i respektive tillverkares manual för den luftfartygstyp på vilken vederbörande avses bedriva flygtjänst. En verksamhetsutövare ska i sina operationella styrande dokument ange samtliga dessa värden.

En verksamhetsutövare har i sina styrande dokument möjlighet att anpassa mått- och viktkrav för olika besättningsroller, samt till olika flygplan, helikoptrar och fallskärmstyper, modifieringar och operationella krav. Dessa anpassningar måste ske inom ramen för tillverkarens godkända data.

12.3.3.6 Krav på hypoxitålighet

Se 12.3.2.1.3.4 och 12.3.2.2.3.3.

12.3.3.7 Tilläggskrav för insatsledare med rök- eller kemdykbehörighet

Insatsledare med behörighet som rök- eller kemdykare ska utöver ovanstående medicinska krav uppfylla de krav vilka är angivna i gällande författningssamling från Arbetsmiljöverket.

12.3.4 SÄRSKILDA FÖRESKRIFTER

12.3.4.1 Alkohol

Förekomst av en alkoholkoncentration på minst 0,2 promille i blodet eller minst 0,10 mg per liter utandningsluft får ej föreligga de närmaste 8 timmarna före samt under fullgörandet av flygtjänst, teknisk tjänst, fallskärmstjänst, stridsledningstjänst, räddningstjänst, hypoxitålighetsdemonstration, deltagande i undervattensträning samt centrifugträning.

Not 1. Det är den enskildes ansvar att beakta risker med alkoholförtäring och dess efterverkningar. Efter ett kraftigt alkoholrus kan efterverkningar kvarstå i upp till 72 timmar.

Not 2. För FM flygledare och insatsledare i flygplatsräddningstjänst som tjänstgör vid flygplatser där även civil verksamhet förekommer ska utöver dessa militära krav även krav utfärdade av Transportstyrelsen följas.

12.3.4.2 Narkotika

Förekomst av narkotiskt preparat som avses i 8 § narkotikastrafflagen (1968:64) får ej föreligga i blodet de närmaste 8 timmarna före samt under fullgörandet av flygtjänst, teknisk tjänst, fallskärmstjänst, stridsledningstjänst, räddningstjänst, hypoxitålighetsdemonstration, deltagande i undervattensträning samt centrifugträning.

Not 1. Gäller ej om narkotikapreparatet intagits i form av läkemedel i enlighet med militär flygläkare ordination och bedömning.

12.3.4.3 Läkemedel

Läkemedel, vare sig dessa är receptbelagda, receptfria, naturläkemedel, naturmedel eller kosttillskott får inte användas i samband med flygtjänst, teknisk tjänst, fallskärmstjänst, stridsledningstjänst, räddningstjänst, hypoxitålighetsdemonstration, deltagande i undervattensträning samt centrifugträning utan godkännande av militär flygläkare. Formerna för godkännande (allt från generella dispenser till krav på läkarbesök) för olika preparat ska

utarbetas av FM FÖLäk. Vid vaccinationer samt åtgärder som kräver allmän narkos eller ryggbedövning föreligger hinder i 24 tim. Alla åtgärder som kräver att lokalbedövning (motsv.) används, utgör hinder i 12 tim.

Not 1. Militär flygläkare har efter individuell bedömning möjlighet förkorta eller förlänga tidsperioden för hinder efter vaccinationer och olika typ av ingrepp till olika roller i besättning mot bakgrund av operativa krav.

12.3.4.4 Blodgivning

Personer som genomfört blodgivning ska uppfylla kraven enligt xxxx.

Flygsäkerhetsrelaterad tjänst får genomföras tidigast 24 tim efter blodgivning, max 500 ml.

12.3.4.5 Tandbehandling

Flygning som besättning får företas tidigast 24 tim efter rotbehandling eller tandbehandling med bedövning. Vid tandborttagning eller jämförbar kirurgisk behandling, får flygning företas tidigast efter 7 dagar eller efter samråd med tandläkare upptagen på FM förteckning över tandläkare med dyk-/flygmedicinsk utbildning.

12.3.4.6 Dykning

Flygning som besättning på en höjd av högst 1000 ft GND får påbörjas direkt efter avslutad dykning.

Flygning som besättning upp till 10000 ft STD får påbörjas tidigast efter 24 timmar efter dykning.

Flygning som besättning över 10000 ft STD får påbörjas tidigast 48 timmar efter dykning
Undantag från ovensående regler kan i särskilda fall militär flygläkare ge efter konsultation med sub-1 behörig dykläkare.

Flygning som passagerare efter dykning se RMS DYK 11.16.

12.3.5 HÄLSOTILLSTÅND I SAMBAND MED FLYGTJÄNST

12.3.5.1 Ansvar

Varje besättningsmedlem, flygstridsledare, TRPAS-pilot, ytbärgare, och hoppmästare, vingdräktsflygare samt person som genomför fallskärmsfällning med syrgasutrustning eller NVG eller insatsledare, är ansvarig för att för befattningen nödvändig fysisk kondition och psykisk arbetsförmåga upprätthålls.

Person som inte är i tillfredsställande allmäntillstånd för flygning ska anmäla detta till respektive verksamhetsutövare eller militär flygläkare.

Verksamhetsutövare ska ha procedurer för att kunna uppmärksamma personalens allmäntillstånd och ska vid behov hänvisa aktuell personal till militär flygläkare.

12.3.5.2 Särskilda förutsättningar

En sammanhängande sömnperiod av minst 6 tim/dygn ska eftersträvas.

Måltid eller mellanmål bör intas varje 3 tim.

Not 1. Vid måltider ombord på luftfartyg med två-pilot system bör inte samma maträtt intas av båda piloterna.

Not 2. Även övrig flygsäkerhetsrelaterad personal, såsom klargörings- och räddningspersonal, bör tillämpa riktlinjerna ovan vad gäller sömn, vila och måltider.

12.3.5.3 Hälsotillstånd under flygning

Inträffar under flygning rubbningar av hälsotillståndet (exempelvis yrsel, besvärande smärta, bukbesvär, koncentrationssvårigheter, nedsatt accelerationstolerans eller symtom på syrebrist) ska detta anmälas till aktuellt flygledningsorgan. Medicinsk undersökning av militär flygläkare ska snarast ske och återgång till flygtjänst får ske först efter att militär flygläkare meddelat att inga hinder för flygtjänst föreligger.

12.3.5.4 Återgång till flygtjänst

Återgång efter uppehåll längre än en arbetsvecka på grund av sjukdom/skada ska ske först efter militär flygläkares medgivande. I de fall kraven för tjänstbarhet inte uppfylls och sjukdomen eller skadan bedöms vara mer än 30 dagar, ska detta anmälas av berörd militär flygläkare till FM FÖLäk.

4 § Om de fysiologiska och medicinska kraven inte uppfylls fullt ut vid den medicinska undersökningen kan dispens beviljas av Försvarmaktens flygöverläkare, om denne bedömer att flygsäkerheten inte påverkas negativt.

Vid prövning av dispens ska flygöverläkaren ta hänsyn till den undersöktes befattning, arbetsuppgifter, förmåga och erfarenhet.

Om en medicinsk dispens beviljas ska eventuella villkor anges på det militära medicinska intyget.

Giltighetstid för ett militärt medicinskt intyg

5 § Ett militärt medicinskt intyg är giltigt intill:

- 1. ett specificerat förfalldatum inträffar, eller*
- 2. det återkallas.*

6 § För flygförare och flygstridsledare är ett militärt medicinskt intyg, utfärdat efter den första medicinska undersökningen, giltigt intill den undersöktes nästa födelsedag inträffar. Därefter är giltighetsperioden för utfärdade intyg 12 månader.

Giltighetsperioder för övrigas militära medicinska intyg beslutas av flygöverläkaren, eller den flygöverläkaren bestämmer. En giltighetsperiod ska vara minst 12 månader och får som längst vara 36 månader.

7 § Giltighetsperioden för ett militärt medicinskt intyg ska beräknas från datumet för den medicinska undersökningen.

Den medicinska undersökningen för förlängning av ett intyg kan göras upp till 60 dagar innan intyget slutar gälla.

8 § Har giltighetstiden för ett militärt medicinskt intyg löpt ut kan den militära flygöverläkaren tillfälligt förlänga giltigheten av det utgångna intyget.

Förlängning får beslutas under förutsättning att den militära flygöverläkaren bedömer att flygsäkerheten inte påverkas negativt.

Återkallande och begränsning av ett militärt medicinskt intyg

9 § Ett militärt medicinskt intyg får begränsas, tillfälligt återkallas eller permanent återkallas om innehavaren inte längre uppfyller Försvarsmaktens fysiologiska och medicinska krav.

Beslut om tillfälligt återkallande av ett militärt medicinskt intyg fattas av flygläkaren.

Beslut om begränsning av ett militärt medicinskt intyg och beslut om permanent återkallande av ett sådant intyg fattas av flygöverläkaren.

Försämrat hälsotillstånd

10 § *Innehavare av ett militärt medicinskt intyg får inte utan godkännande av militär flygläkare utöva de arbetsuppgifter som intyget avser att intyga godkänt resultat för om innehavaren:*

- 1. är medveten om någon försämring av sitt hälsotillstånd som skulle kunna påverka flygsäkerheten negativt,*
- 2. tar eller använder läkemedel som sannolikt kan inverka negativt på förmågan att på ett säkert sätt utöva arbetsuppgifterna, eller*
- 3. genomgår någon medicinskt, kirurgisk eller annan behandling som sannolikt kan inverka negativt på flygsäkerheten.*

Har ett försämrat hälsotillstånd enligt första stycket pågått i mer än 30 dygn ska godkännandet istället inhämtas från den militära flygöverläkaren.

Militär flygöverläkare och militär flygläkare

11 § *För det militära luftfartssystemet ska det inom Försvarens maktens finnas en militär flygöverläkare.*

12 § *Den militära flygöverläkaren är funktionsansvarig för all flygmedicin inom det militära luftfartssystemet.*

13 § *Den militära flygöverläkaren utses av Försvarens makt efter godkännande av FSI.*

14 § *En militär flygöverläkare ska:*

1. uppfylla motsvarande krav som gäller för civil flygöverläkare,
2. vara godkänd militär flygläkare och ha verkat som flygläkare i minst 5 år, alternativt 3 år om han eller hon förskaffat speciella kunskaper inom flygmedicin t.ex. tidigare aktiv militär flygförare i minst 5 år eller forskningsmeriter motsvarande doktorsgrad inom det flygmedicinska området

15 § En militär flygläkare ska:

1. ha utbildning motsvarande kraven på civil flygläkare klass 1,
2. ha genomgått utbildning i militär flygmedicin, och
3. vara väl förtrogen med den militära luftfarten.

16 § En militär flygläkare ska utnännas och godkännas av Försvarsmaktens flygöverläkare.

Flygmedicinskt centrum

17 § För genomförande av initial medicinsk undersökning ska det i Försvarsmakten finnas ett flygmedicinskt centrum.

18 § Vid det flygmedicinska centrumet ska det finnas en ansvarig militär flygläkare.

En sådan militär flygläkare ska ha kompetenskrav som motsvarar kraven för en militär flygöverläkare enligt 14 §.

Den ansvarige militära flygläkaren utnämns och godkänns av Försvarsmaktens flygöverläkare.